

at det ikke er bitterligt, hvorvidt de her omhandlede Tilfælde ville være mange eller faa, skjønt det som Støtte for Lovforslaget er anført, at det kun skulde være anvendeligt i meget faa Tilfælde, og for det Andet maa jeg tilstaae, at jeg paa ingen Maade kan finde, at det skulde være et særdeles vanskeligt eller vidtløstigt Arbejde, at komme til Kundskab om, hvormange og hvilke Lehn og Stamhuse der ere i det i Forslaget forudsatte Tilfælde, især da jo dog vedkommende Departement under Ministeriet vel umiddelbart maatte være istand til at meddele Oplysning saavel derom, som om det, det andet Ændringsforslag angaaer, hvilket ganske vist ogsaa er af megen Interesse og Betydning i denne Sag, og som er stillet af min ærede Nabo (S. A. Hansen) og en anden æret Rigsdagsmand.

Mourier: For at kunne bedømme, hvorvidt der er Grund til at gaae ind paa de stillede Ændringsforslag, er det nødvendigt, at have skarpt for Øie, hvad den egentlige Betydning er af det foreliggende Lovudkast. Dette har nu vel allerede under Sagens første Behandling været omtalt, og jeg kan i alt Væsentligt henholde mig til, hvad der af min ærede Nabo, Rigsdagsmanden for Københavns Amts 3die District (S. E. Larsen), dengang blev anført; men jeg tror dog, at det kan være ret godt, ogsaa nu at stille det for Øie, forinden vi afstemme over Ændringsforslagene, og jeg skal saameget mere tillade mig nogle Dieblikke at opholde mig derved, som jeg har een og anden Bemærkning at tilføie til, hvad der forrige Gang blev udviklet, og jeg dengang ved Afslutning blev forhindret fra at tage Ordet. Jeg skal da tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det forelagte Lovudkast aldeles ikke sigter til det almindelige Forbud imod at sælge Bøndergods fra Lehn, Stamhuse eller andre Fideicommissser. Dette Forbud gælder om alle Fideicommissgodser, og er en umiddel-

bar Følge af selve det fideicommisssariffes Baand. Lovens 5—2—65, som indeholder de almindelige Bestemmelser om Stamhuse, har udtrykkeligt forbudt Besidderen at sælge eller afhænde noget af Godset, og der søies til, at, hvis han gjør derimod, da skal al sliq. Handling være kraftesløs, og desforuden Den, som næst efter til Successionen er berettiget, have fuldkommen Magt til strax at tiltræde. Men dette Forbud imod overhovedet at sælge eller afhænde Noget fra Fideicommissgodset, ligger — som sagt — aldeles udenfor Sagen; enhver Virkning af dette almindelige Forbud kan og, som vi vide, ophæves ved de Bevillinger, som Regjeringen, i Kraft af Grundlovens Paragraph 32, er bemyndiget til at meddele. Her er derimod Spørgsmaal, og er udelukkende Spørgsmaal om en ganske særegen Clausul, der indeholdes i adskillige Crectionspatenter for Lehn, Stamhuse eller Fideicommissgodser, og hvorefter den blotte Indgivelse af Ansøgning om at maatte afhænde Bøndergodset eller nogen Deel deraf, skulde bewirke, at Besidderen havde forbrudt sin Ret til Fideicommisset. Jeg skal bede bemærket, at hvor en saadan Clausul findes i Crectionsbrevet, er dog den egentlige Hovedbestemmelse eller, om man vil, den egentlige Grundtanke den, at Affhændelsen af det Fideicommisset tilhørende Bøndergods skal være forbudt, og herill knytter sig da hiin Clausul som en nærmere Bestemmelse, hvis Diemed alene er, at styrke og yderligere garantere selve Forbudet imod Salg. Dette forudsat, er det, naar dog Forbudet selv ikke kan fastholdes ligeoverfor Bevilligsretten efter Grundlovens § 32, noget synderligt, at ville fastholde Gylbigheden af de omtalte specielle Clausuler, hvilket endnu mere falder i Dinene, naar det betankes, at den ved Lovudkastet tilsigtede Ophævelse af disse Clausuler er i fuldkommen Harmonie med Grundlovens 98de §.